

Ahmed-i Dâî'ye Atfedilen *Yüz Hadis Tercümesi* Üzerine

Abdülbaki ÇETİN*

Ahmed-i Dâî'ye Atfedilen *Yüz Hadis Tercümesi* Üzerine

Ahmed-i Dâî, XIV. yüz yılın sonlarıyla XV. yüz yılın başlarında yaşamış bir müelliftir. Altısı manzum sekizi mensur olmak üzereş on dört eseri bilinmektedir. Bunlardan biri de *Yüz Hadis Tercümesi*'dir. Bu makalede Ahmed-i Dâî'ye ait olduğu iddia edilen *Yüz Hadis Tercümesi*'nin Erzurumlu Mustafa Darîr'in *Yüz Hadis Yüz Hikâye* adıyla bilinen eserinin bir nüshası olduğu ortaya konmuş ve eserin iki yeni nüshası haber verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahmed-i Dâî, Yüz Hadis Tercümesi, Mustafa Darîr, Yüz Hadis Yüz Hikâye, Eski Anadolu Türkçesi.

On Translation of One Hundred Hadiths Attributed to Ahmed-i Dai

Ahmed-i Dai is a poet who lived at the end of the 14th century and the beginning of the 15th century. He has written fourteen works. Six of them are poetic and eight of them are prose works. One of them is "Translation of One Hundred Hadiths." This article determines that the manuscript, belived to be Ahmed-i Dai's Translation of One Hundred Hadiths, is indeed a copy of Mustafa Darîr's One Hundred Hadiths One Hundred Stories. In addition two new manuscripts of the work are introduced.

Key Words: Ahmed-i Dai, Translation of One Hundred Hadiths, Mustafa Darîr, One Hundred Hadiths One Hundred Stories, Old Anatolian Turkish.

* Yard. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. abdcetin@hotmail.com

Ahmed-i Dâî, 14. yüzyılın ikinci yarısı ile 15. yüzyılın ilk yarısında yaşamış velûd bir müelliftir. Hakkında etraflı bir araştırma yapan İsmail Hikmet Ertaylan, “*eserleri, zamanın şâir ve âlimlerinden hiç birinde görülmemiş derecede çoktur. Bunlar zamanın râiç olan bütün ilimlerinden bahsedecek kadar çeşitlidir.*”¹ diyerek onu manzum onu da mensur olmak üzere “*Ahmed-i Dâ’î’nin eserleri*” başlığı altında sırasıyla şu yirmi eseri sayar:

Manzum olanlar:

1. Esrârname, 2. Tefsir Tercümesi Manzum Mukaddimesi, 3. Türkçe Dîvânı, 4. Câmâbnâme Tercümesi, 5. Çengname, 6. ‘Ukûdü’l-Cevâhir, 7. Farsça Dîvânı, 8. Mutâyebât, 9. Mansûrnâme Tercümesi, 10. Vasiyyet-i Nûşîrvân.

Mensur Olanlar:

1. Ebu’l-Leys-i Semerkandî Tefsiri Tercümesi, 2. Eşkâl-i Nasîr-i Tûsî Tercümesi, 3. Tezkiretü’l-Evliya Tercümesi, 4. Teressül, 5. Ta’bîrnâme Tercümesi, 6. Cinân-ı Cenân, 7. Sirâcü’l-Kulûb, 8. Tıbb-ı Nebevî Tercümesi, 9. Miftâhü’l-Cennet, 10. Vesiletü’l-Mülûk li-Ehli’s-Sülûk.²

Manzum olanlardan *Esrârname* ile *Mansûrnâme*’nin Ahmed-i Dâî’ye aidiyeti hakkında kesin bir şey söylemek güçtür. Ertaylan’ın, “*dillerde dolaşan adını duya-bildik*”³, “*mevcudiyeti rivayetini işittik*”⁴ dediği bu iki eser, aradan geçen yarım yüzyıldan fazla zamana rağmen bulunamamıştır.⁵ *Mutâyebât*’ın ise müstakil bir eser olmadığı anlaşılmıştır.⁶

Mensur olanlardan *Cinân-ı Cenân*’ın Muhammed bin Hacı İvaz el-Müfessir’in eseri olduğu kesinlik kazanmıştır.⁷ “*Sirâcü’l-kulûb*’da ise *Dâî’nin adı geçmemektedir. Oysa Dâî, bütün eserlerinde adını zikreden bir şairdir. Bundan dolayı bu eserin de ona ait olmadığı söylenebilir.*”⁸

¹ İsmail Hikmet Ertaylan, *Ahmed-i Dâ’î Hayatı ve Eserleri*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İst. 1952, s. 65, 139.

² Ertaylan, age. s. 65-191.

³ Ertaylan, age. s. 65.

⁴ Ertaylan, age. s. 126.

⁵ Bodleian Library’de 2168 numarada müellifi ve telif tarihi belli olmayan Türkçe manzum bir *Mansurname* bulunmaktadır. bk. Günay KUT, *Supplementary Catalogue of Turkish Manuscripts in the Bodleian Library: with reprint of the 1930 catalogue by H. Ethé*, Oxford University Press, Oxford, 2003, s. 284. (Sıra no: 130).

⁶ Tunca Kortantamer, “Ahmed-i Dâî’nin ‘Mutâyebât’ Adıyla Tanınan Eseri Üzerine” *Türkoloji Dergisi*, Ank., 1977, C. VII, s. 137-147. Aynı makale: a.mlf., *Eski Türk Edebiyatı -Makaleler-*, Akçağ Yay., Ank., 1993, s. 77-87.

⁷ Esat Coşan, “XV. Asırdan Türkçe Dinî Bir Eser Cinânü’l-Cenân” *İslâm Düşüncesi*, İst. 1967, C. I, S. 4, s. 245-248; aynı makale (çok az değişikliklerle ve Halil Necatioğlu (“Esat Coşan”, A.Ç.) imzasıyla), “XV. Asırdan Türkçe Bir Dinî Eser Cinânü’l-Cenân” *İslâm*, Ank. 1984, C. 2, S. 13, s. 58-60.

⁸ Günay Kut, “Ahmed-i Dâî” mad. *DİA*, II/58, İst. 1989.

Bunlardan başka zaman zaman bilim adamlarınca Ahmed-i Dâî'ye ait olduğu iddiasıyla başka eserler de zikredilmiştir: Muhtasar,⁹ Cevâhirü'l-Maânî¹⁰ ve Yüz Hadis Tercümesi.¹¹

Ahmed-i Dâî'ye atfedilen *Cevâhirü'l-Maânî* adındaki iki yazmanın Hızır bin Yakub'un aynı adlı eserinin nüshaları olduğu kesinleşmiştir.¹²

Ahmed-i Dâî'nin *Yüz Hadis Tercümesi* adında bir eserinin varlığını ilk haber veren Gönül A.Tekin olmuştur. Tekin, *Çengnâme* üzerindeki çalışmasında Ahmed-i Dâî'nin eserlerini sayarken mensur eserlerinin dokuzuncusu olarak "*Yüz Hadis çevirisi*"ne yer verir:

"Ahmed-i Dâî'nin şimdiye kadar bilinmeyen bir eseridir. Bu eserin şimdilik bilinen tek yazması Süleymaniye Kütüphânesinde bulunmaktadır (Sül. Pertevniyal, No. 438). Yazmanın 1^b-122^b varakları arasında Muhammed ibn-i Hacı İvaz'ın Cinân-ı cenân'ı, 122^b-235^a varakları arasında da yine aynı el yazısıyla Ahmed-i Dâî'nin adı geçen eseri yer almıştır. Eser başlıksızdır; 123^a şu şekilde başlamaktadır: "bilgil kim beylerden bir ulu devletlü ve yüce himmetlü 'ilmile ragbetle ve ulemâya 'izzetlü 'adlile mevşûf ve bezlile ma'rûf bu Dâî'ye işâret buyurdi kim ol 'âlemler fâhri ve âdemler serveri ve veliler kıblâsi ve nebiler Ka'besi Muhammed Muştafa hazretinün hadîs-i şerîflerinden bir kaç hadîs yaz ki dem-be-dem mu'tala'a idevüz, gönülümüz nûrı arta didi. Bu za'îf kul dahî ol işâretile tuhfe-i Mekki hadîşlerinden yüz hadîş ve yüz hikâyet yazdı. Ümîddür ki kabûl göziyle bakıla ve ihtiyâr dilile okınıla."¹³

Diğer eserlerinin mukaddimelerinde görüldüğü gibi, Ahmed-i Dâî, bu eserin mukaddimesinde de eserinin konusu hakkında bilgi vermiş, fakat Tabirnâme ve Vesflet-ül mülûk'da olduğu gibi sadece mahlasıyla kendini tanıtmıştır. Yine Vesflet-ül mülûk'da yaptığı gibi eserini sunduğu "devletlü ve yüce himmetlü" diye zikrettiği şahsın kim olduğunu belirtmemiştir. Bu yüzden de Ahmed-i Dâî'nin bu eseri kimin emriyle ve hangi tarihte yazdığı anlaşılamamaktadır.¹³

Gönül A.Tekin'nin bilinen tek yazmasının Süleymaniye Kütüphanesi Pertevniyal 438 numarada kayıtlı olduğunu bildirdiği¹⁴ *Yüz Hadis Tercümesi*'nin Ahmed-i Dâî'ye aidiyetini bilim adamlarından kabul edenler olduğu gibi etmeyenler de vardır:

⁹ Kenan Akyüz, "Ahmed-i Dâî'nin Bilinmeyen Bir Eseri" *Türk Dili*, III/33, s. 525-528, Ank. 1954.

¹⁰ Zeki Kaymaz, Ahmed-i Dâî: *Cevâhirü'l-Ma'ânî (İnceleme-Metin-Sözlük)*, (Yayımlanmamış Doçentlik Tezi), Malatya 1997, IV+295+108 s.; a.mlf., "Ahmed-i Dâî'nin Bilinmeyen Bir Eseri: Cevâhirü'l-Maânî" VII. Milletler Arası Türkoloji Kongresine sunulmuş bildiri. (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 8-12 Kasım 1999); Kâzım Köktekin, "Ahmed-i Dâî'nin Cevâhirü'l-Maânî Adlı Eserinin Yeni Bir Yazması Üzerine", *İlmî Araştırmalar*, İst. 2001, S. 12, s. 143-152.

¹¹ Gönül Alpay, *Ahmed-i Dâî and His Çengnâme, An Old Ottoman Mesnevi*, Cambridge 1973, s. 17-18; a.mlf., (Gönül A.Tekin imzasıyla): *Ahmed-i Dâî: Çengnâme*, Cambridge 1992, s. 47-48.

¹² Abdülbaki Çetin, "Ahmed-i Dâî'ye Atfedilen Bir Eser: Cevâhirü'l-Maânî" *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Erzurum, 2003, S. 21, s. 309-322.

¹³ Gönül A.Tekin, *Ahmed-i Dâî: Çengnâme*, Cambridge, 1992, s. 47-48.

¹⁴ Tekin, age. s. 47 (286. dipnot).

Zeki Kaymaz¹⁵ ve Kemal Yavuz¹⁶ Ahmed-i Dâî'nin eserlerini sayarken *Yüz Hadis Tercümesi*'ne de yer verirler.

Günay Kut ve Mustafa Özkan ise *Yüz Hadis Tercümesi*'nin Ahmed-i Dâî'ye aidiyetini kabul etmezler:

Günay Kut "*Ahmed-i Dâî'ye mal edilen Yüz Hadis Tercümesi'nin kime ait olduğu belli değildir. (bu eserin yazması için bk. Süleymaniye Ktp., Pertevniyal, nr. 438, vr. 122^b-235^a)."*¹⁷ diyerek söz konusu eserin Ahmed-i Dâî'ye aidiyeti fikrine katılmadığı belirtir.

Mustafa Özkan'a göre de "*Ahmed-i Dâî'ye ait olduğu ifade edilen Yüz Hadis Tercümesi'nin kime ait olduğu belli değildir.*"¹⁸

Özkan, *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi* isimli eserinde manzum yüz hadis çevirisi olan *Ferahname*'ye değinirken "*Bu konuda XIV. yüz yıl müelliflerinden Mustafa Darîr'in de Yüz Hadis Yüz Hikâye adlı mensur bir eseri vardır. (Bazı nüshaları için bk. Millet Ktp., Şer'iyye, nr. 1287/1-2; Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud, nr. 573/1)... Ayrıca Süleymaniye Kütüphanesi'nde Ahmed-i Dâî'ye isnat edilen bir Yüz Hadis Tercümesi daha vardır. (Bk. Süleymaniye Ktp., Pertevniyal, nr. 438, vr. 122^b-235^a)"*¹⁹ diyerek söz konusu *Yüz Hadis Tercümesi*'nin Ahmed-i Dâî'ye aidiyeti fikrine katılmadığını belirtir.

Süleymaniye Kütüphanesinde, serlevhası boş bırakılmış ve hiç bir yerinde müellif adı zikredilmemiş söz konusu yazmayı incelerken önemli bir husus dikkatimizi çekti: "*Yüz Hadis Tercümesi*" müellifin eserine verdiği bir isim değildi.

Tuhfe-i Mekki'den "*yüz hadis ve yüz hikâye*" derlediğini (Pertevniyal, 438, 123a/10-12) belirten müellif, eserinde önce hadisin Arapça metnine sonra çevirisine ve daha sonra da hadis ile ilgili bir hikâyeye yer vermiştir. Aynı yapı yüz hadise tek tek uygulanmıştır. Yani eser *Yüz Hadis ve Yüz Hikâyeden* oluşmuştur. Eserin bu yapısı Erzurumlu Mustafa Darîr'in *Yüz Hadis Yüz Hikâye* isimli eserini çağrıştırdı. Bu çağrışımın vesile olduğu araştırma ve karşılaştırmalar, Ahmed-i Dâî'ye atfedilen *Yüz Hadis Tercümesi*'nin Erzurumlu Mustafa Darîr'in *Yüz Hadis Yüz Hikâye* isimli eserinin bir nüshası olduğunu gösterdi.²⁰

¹⁵ Zeki Kaymaz, age. s. 10.

¹⁶ Kemal Yavuz, "Germiyanogulları'nın Türk Kültür Hayatındaki Yeri" *İlmi Araştırmalar*, S. 1, s. 172, İst. 1995.

¹⁷ Günay Kut, "Ahmed-i Dâî" *DİA*, II/58, İst. 1989. *Büyük Türk Klâsikleri*'nde bu numarada (Pertevniyal 438) Ahmed-i Dâî'nin *Vesiletü'l-Mülûk li-Ehli's-Sülûk* isimli eserinin bilinen tek nüshasının kayıtlı olduğu bilgisi sehven yer almıştır. (bk. *Büyük Türk Klâsikleri*, Ötügen-Söğüt Yay., İst. 1985, C. 2, s. 110).

¹⁸ Mustafa Özkan, "Ahmed-i Dâî'nin Tercüme-i Tefsîr-i Ebû'l-Leys Es-Semerkanî Mukaddimesi" *TDED*, İst. 2000, C. XXIX, s. 127; a.mlf., *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İst. 1995, s. 210 (genişletilmiş 2. baskı: İst. 2000, s. 264); a.mlf., "Selçuklular ve Beylikler Devrinde Edebiyat" *Türkler*, C. 7, s. 662, Yeni Türkiye Yay., Ank., 2002.

¹⁹ Özkan, age. s. 224 (genişletilmiş 2. baskı: İst. 2000, s. 278).

²⁰ "*Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri*" (Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Ank. 1965) adlı Doktora tezinde Esat Coşan, Erzurumlu Darîr'in *Yüz Hadis Yüz Hikâye* adlı eserinin, içlerinde Süleymaniye Kütüphanesi Pertevniyal 438 nüshanın da yer aldığı yedi (7) yazmasını

Aşağıda Ahmed-i Dâî'ye atfedilen Süleymaniye Kütüphanesi Pertevniyal, 438 numarada kayıtlı yazma ile Millet Kütüphanesi Şer'iyye 1287/1 (Eski kayıt no: 1154/133) numarada kayıtlı Darîr'in "Yüz Hadis Yüz Hikâye" adlı eserinin baş ve son kısımları karşılıklı verilmiştir:

Pertevniyal 438 (122^b-235^a)

Başı:

122b/1 Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥim

(2) Şükür ol Tañrıya ki bize İslâm hil'atın geyürdi (3) ve imân tâcın buyurdi ve hikmet güllerile cân bâğın (4) taldurdi ve ma'rifet çiçeklerle gönül gülşenin (5) güldürdi ve tudaqlar tütîlerin Kur'ân şekeristânından (6) kândurdi ve diller bülbüllerin ḥadisler gülîstânında kondur-(7)-dı ve şalavât-ı bi-gâyât ol Resûl ḥazretine kim (8) sünneti nûrıla bilmezlik zulmetin giderdi ve risâlet güneşile (9) azgunluk gicelerin baturdi ve du'â vü senâ anuñ aşâbına (123a/1) olsun-kim şeri'at yolların 'aқıl nûrıla düzetdi (2) ve ḥaқıқat divârların fehim kuvvetile yüceltdi. Tañrı (3) te'âlâya şükür idüp resûle şalât itdükdün (4) soñra bilgil kim beglerden bir ulu devletlü ve yüce (5) himmetlü ilmile rağbetlü ve 'ulemâya 'izzetlü 'adlile mevşûf (6) ve bezlile ma'rûf bu dâ'ie işâret buyurdi kim (7) ol 'âlemler faḥrı ve âdemler serveri ve veliler kıblesi (8) ve nebiler ka'besi Muḥammed Muştafaḥ ḥazretinüñ ḥadis-i (9) şeri'flerinden bir kaç ḥadis yaz ki dem-be-dem

saymaktadır. (bk. Yıldırım-Yılmaz, *Darîr Mustafa Efendi: Yüz Hadis Yüz Hikâye*, Dârulhadis Yay., İst., 2001, s. 36. Cemil Öztürk'ün Esat Coşan'ın Doktora tezini, "olması gereken yerde bulamadığını" (bk. "Cemil Öztürk, "Hatiboğlu'nun Ferahnâmesi" *Journal of Turkish Studies*, vol. 14 p. 401, Cambridge, 1990) bildirmesi üzerine bu tezi görmek için her hangi bir teşebbüste bulunmadık).

Merdan Tufan, Abdülkadir Karahan yönetiminde hazırladığı *Yüz Hadis ve Yüz Hikâye* adlı Bitirme tezinde (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. 1974, XVIII+121 s. İstanbul Üniversitesi Merkez Ktp. No: 10170; Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Ktp., T.1477) eserin Millet Kütüphanesi Şer'iyye 1287/1 nüshasıyla Süleymaniye Kütüphanesi Pertevniyal 438 numaradaki nüshasını mukayeseli çalışmıştır. Basılmamış bu iki tezin dikkatlerden kaçtığı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, Mustafa Erkan ("Darîr" mad. *DİA*, VIII/499 İst. 1993), Leyla Karahan (*Erzurumlu Darîr*, Meb. Yay., Ank. 1995, s. 21-22) ve Dr. Selahattin Yıldırım-Dr. Necdet Yılmaz (age. s. 36-38) Darîr'in *Yüz Hadis Yüz Hikâye* adlı eserinin nüshalarını sayarken Süleymaniye Kütüphanesi Pertevniyal 438 numarada kayıtlı nüshayı zikretmişlerse de bu nüshanın Ahmed-i Dâî'ye atfedildiğine değinmemişlerdir.

Yüz Hadis Yüz Hikâye üzerine son çalışanlar olarak Yıldırım ile Yılmaz, Darîr'in eserinin kütüphanelerde buldukları yeni nüshalarla birlikte nüsha sayısını ona (10) çıkarmışlardır. Biz bunlara şu iki nüshayı da ekleyebiliriz:

1. Millî Kütüphane, MK Yz. A. 8616 Hâzâ Kitâbu *Mie Hadis maa Mie Hikaye*, v. 1^b-91^b, sonradan yapılmış ebrulu cilt, nesih yazı, 13 str.

2. Ankara Üniversitesi DTCF Ktp., A/262; 64 v. 15 str. (Bu nüshanın Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde Fot./271 numarada "*Yüz Hadis Yüz Hikâye*" adıyla kayıtlı fotokopisini inceleme imkânı bulduk). Böylece Darîr'in *Yüz Hadis Yüz Hikâye* adlı eserinin nüsha sayısı şimdilik on ikiye (12) çıkmış oluyor.

Şer'iyye 1287/1 (1^b-129^b)

Başı:

1b/1 Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

(2) Şükr ol Tangrıya kim İslām hil'atın geyürdi (2) ve imān təcın buyurdi ve hikmet güllerile cānlar (3) bağların taldurdi ve ma'rifet çiçeklerle gönüller (4) bağların güldürdi ve tuşaklar tütflerin Kur'an (5) şekerüstānında kandurdi ve diller bülbüllerin ḥadīşler (6) gülüstānında kandurdi ve daḥı ol resül ḥazretine (7) ki sünnet nūrıla küfr karañluğın götürdi. (2a/1) Güneşile argunlık gicelerin baturdi ve du'ā ve senā anuñ (2) şahābelerine olsun kim şeri'at yolların 'aql nūrıla düzel[t]di-(3)-ler ve ḥaḳıḳat dīvārın fehm kuvvetile yücel[t]diler. İmdi (4) Tañrınuñ şükrinden ve peygamberüñ şalavātından songra (5) eydürler kim ol begler fahrı ve melikler serveri (6) dānişmendler mecma'ı şoḥbetlü ve hünermendler dirnegi 'işretlü (7) arslan himmetlü ve kaplan gayretlü 'ilminde dengiz (8) şığa ve fehminde 'ummānlar қаtra şeri'at şu'lesi (9) ile göngli toptolu ve ḥaḳıḳat şu'ā'ı ile cānı (10) yaḳdulu dervişler kuvveti ve miskinler raḥmeti (11) ve muḥtāclar 'ināyeti şāh-ı mülük u selātın (2b/1) māh-ı āsmān ü zemīn -Tangrı te'ālā niçe kim İslām (2) çerāğı yana 'ömri bitürsün ve ne kadar kim şeri'at (3) güneşi toğa ḥükmin artursun āmīn yā Rabbe (4)'l-'ālemin- buyurdi kim ol ādemüñ nūrı ve 'ālemüñ (5) fahrı ve nebilerüñ ka'besi ve velilerüñ kıblesi (6) Muḥammed Muştafā ḥazreti[n]üñ ḥadīşlerinden bir kaç ḥadīs yaz (7) kim dem-be-dem

Pertevniyal 438 (122^b-235^a)

muḥāla'a (10) idevüz gönlümüz nūrı arta, didi. Bu za'if kul daḥı (11) ol işaretile Tuḥfe-i Mekki ḥadīşlerinden yüz ḥadīs (12) ve yüz hikāyet yazdı. Ümīzdür ki ḳabül gözile (13) baḳınıla ve ihtiyār dilile oḳınıla. El-Ḥadīşü'l-Evvelü:...

222b/13 خیر الناس من ینفع (223a/1) الناس buyurur. Yanı demek olur ki cümle ḥalāyıkunı yegregi (2) ol-kişidür ki ḥalāyıḳa fāyidesi ola. İmdi kişinüñ (3) imānı tamām ve muḥkem olduğunı nişānı oldur ki ḥalāyıḳa (4) menfa'ati dege yā mālıla eger mālā güci yetmezse eksügin bitür-(5)-megile eger aña da güci yetmezse eyü şanmağıla ve ḥayr du'āyıla (6) yād kılmāğıla. El-Ḥadīşü'l-Mi'e...

Sonu: ... bir

(235a/1) faḳır senden bir nesne temennā itse yüz yigirmi dört (2) biñ peygamberi şefi' getürmeyince aña ārzūsın virmez (3) misin didi ve daḥı gitdi dönmedi, dir. Et-tārīḥ sene 1062. (4) Temme'l-kitābu bi-'avni'llāhi'l-Meliki'l-Vehhāb

Şer'iyye 1287/1 (1^b-129^b)

muḥāla'a kılavuz gönglümüz nūrı arta. Bu (8) kul daḥı Tuḥaf-ı Mekki ḥadīşlerinden yüz ḥadīs ve yüz hikāyet (9) yazdı. Ümīddür kim ḳabül gözile baḳınıla ve i'tibār (10) elile yoḳanıla ve ihtiyār dilile oḳınıla (11) inşā'allāhü te'ālā. İmdi geldük ḥadīşlere. El-Ḥadīşü'l-Evvelü:...

Sonu:

129a/7 خیر الناس من ینفع (8) الناس manisi budur kim dükeli ḥalkunı yigregi (9) oldur kim ḥalāyıḳa fāyidesi dege mālile güci (10) yitirse mālile. Mālile güci yitmezse eksügi yitüri (11) virmegile. Aña daḥı yitmezise ḥayrile aña ḥayr (129b/1) <ḥayr> söyleye ḥayr du'ā kıla kim cümle müsülmanlara ḥayr gele (2) inşā'allāhü te'ālā. (3) Temmet el-Eḥādīsü'n-Nebeviyyetü'l-Muştafavıyye.